



Comhairle an
Aontais Eorpaigh

An Bhruiséil, 28 Meitheamh 2016
(OR. en)

10730/16

AGRI 378
DEVGEN 152
ENV 466
CLIMA 81

TORADH NA nIMEACHTAÍ

ó: Ardrúnaíocht na Comhairle
chuig: na toscaireachtaí

Uimh. an doic. 10225/16
roimhe seo:

Ábhar: Caillteanas bia agus cur amú bia
- Conclúidí ón gComhairle (28 Meitheamh 2016)

Gheobhaidh na toscaireachtaí, san Iarscríbhinn, na conclúidí ón gComhairle maidir le caillteanas bia agus cur amú bia, mar a ghlac an Chomhairle iad ag an 3479ú cruinniú dá cuid a réachtáladh ar an 28 Meitheamh 2016.

Conclúidí ón gComhairle**Caillteanas bia agus cur amú bia**

Déanann Comhairle an Aontais Eorpaigh an méid seo a leanas:

1. CUIREANN SÍ IN IÚL GUR CÚIS IMNÍ DI go dtáirgtear méid suntasach bia ach nach gcaitear é: measann Eagraíocht Bhia agus Talmhaíochta na Náisiún Aontaithe (FAO) go gcailltear nó go gcaitear amú beagnach aon trian (1.3 bhilliún tonna in aghaidh na bliana) den bhia go léir atá ceaptha lena chaitheamh ag an duine idir an fheirm agus an bord.¹ Tá tionchair mhóra eacnamaíocha, shóisialta agus chomhshaoil ag an ardleibhéal neamhéifeachtúlachta sin, mar a thugtar chun suntais freisin i staidéar Phainéal Idirnáisiúnta Acmhainní Chlár Comhshaoil na Náisiún Aontaithe (UNEP) a rinneadh le déanaí dar teideal "Córais Bhia agus Acmhainní Nádúrtha".² Cosnaíonn caillteanas agus cur amú bia thart ar USD 990 billiún in aghaidh na bliana. Géaraíonn caillteanas agus cur amú bia ar neamhdheimhneacht an tsoláthair bhia agus ar mhíchothú. Thairis sin, i dtaca leis an mbia a chailltear nó a chaitear amú, sa deireadh thiar thall, ídíonn sé thart ar an gceathrú cuid den uisce uile a úsáidtear chun críocha talmhaíochta, éilítear leis limistéar talún curaíochta atá ar chóimhéid leis an tSín, tá sé freagrach as thart ar 8 % d'astaíochtaí gáis cheaptha teasa³ ar fud an domhain, agus cuireann sé le caillteanas na bithéagsúlachta freisin.

¹ Mar a thomhaistear de réir meáchain. FAO, 2011. Caillteanas bia agus cur amú bia domhanda - forleithne, cúiseanna agus cosc. An Róimh: NA FAO.

² <http://www.unep.org/resourcepanel/KnowledgeResources/AssessmentAreasReports/Food/tabid/133335/Default.aspx>

³ FAO, 2015. Lorg an chaillteanais bhia agus an t-athrú aeráide. An Róimh: NA FAO. Kummu, M., H. de Moel, M. Porkka, S. Siebert, O. Varis, agus P.J. Ward, 2012. FAO Bia caillte, acmhainní amú: Caillteanais dhomhanda shlabhra an tsoláthair bhia agus na tionchair atá acu ar fhionnuisce, ar thalamh curaíochta agus ar úsáid leasachán. Eolaíocht na Timpeallachta Iomláine 438: 477-489. FAO, 2013. Lorg an chaillteanais bhia: tionchair ar acmhainní nádúrtha. An Róimh: NA FAO.

2. MEABHRAÍONN SÍ go ndéantar leis an Dúshlán maidir le bheith Saor ó Ocras, a sheol Ardrúnaí na Náisiún Aontaithe in Rio de Janeiro, dúshlán maidir le bheith saor ó chaillteanas agus ó chur amú bia a chomhtháthú le dúshlán maidir le córais céad faoin gcéad bia inbhuanaithe.
3. LEAGANN SÍ BÉIM ar an ngá le hinfhaighteacht bhia a mhéadú, de réir mar is gá chun freastal ar an éileamh domhanda a bheidh ann amach anseo ós rud é go bhfuil coinne leis an daonra domhanda bheith ag fás go 9 mbilliún duine faoin mbliain 2050.⁴
4. CUIREANN SÍ IN IÚL GUR CÚIS IMNÍ DI gurb é an t-ocras fós ceann de na dúshláin forbartha is práinní dá bhfuil ann, ach fós féin go bhfuil i bhfad níos mó bia ná mar atá ag teastáil á tháirgeadh ag an domhan. Fiú dá mba rud é go bhféadfaí oiread agus aon cheathrú den bhia a chailltear nó a chaitear amú ar bhonn domhanda a shábháil, ba leor sin chun 870 milliún duine ocrach ar domhan a chothú.⁵
5. MEABHRAÍONN SÍ:
 - an díospóireacht i gComhairle AGRIFISH i mí Iúil 2013 agus i mí Bhealtaine 2014⁶ maidir le caillteanas agus cur amú bia,
 - an 41ú cruinniú de Choiste FAO maidir le Sábháilteacht Sholáthar Bia an Domhain (CFS), an 17 Deireadh Fómhair 2014⁷,
 - an Dara Comhdháil Idirnáisiúnta maidir le Cothú (ICN2) an 19 Samhain 2014,
 - na moltaí difriúla maidir le patrúin tomhaltais inbhuanaithe, amhail, i measc cinn eile, aistí bia Eorpacha amhail patrúin tomhaltais bia na Meánmhara (Páipéar Bán ó FAO/CIHEAM⁸) agus an aiste bia Nordach⁹,

⁴ <http://www.fao.org/docrep/016/ap106e/ap106e.pdf>

⁵ SÁBHÁIL BIA: Tionscnamh domhanda maidir le Caillteanas agus Cur amú Bia, Príomh-Thorthaí, <http://www.fao.org/save-food/resources/keyfindings/en/9755/14>

⁶ <http://www.fao.org/3/a-ml099e.pdf>

⁷ <http://www.fao.org/3/a-ml099e.pdf>

⁸ FAO/CIHEAM 2015, patrúin tomhaltais bia na Meánmhara, <http://www.fao.org/documents/card/en/c/9104aa92-4561-4375-abb2-2651260fdaca/>

⁹ <https://www.norden.org/en/theme/nordic-nutrition-recommendation/nordic-nutrition-recommendations-2012>

- clárú 'Aiste Bia na Meánmhara' i Nollaig 2013 ar Liosta Ionadaíoch UNESCO Oidhreacht Chultúrtha Dholáimhsithe an Chine Dhaonna,
- Cruinniú airí talmhaíochta G20 an 7-8 Bealtaine 2015, inar chomhaontaigh na hairí gníomhaíochtaí a d'fhormhuinigh airí G20 ina bPlean Gníomhaíochta maidir le Slándáil Bia/Córais Inbhuanaithe Bhia¹⁰,
- na torthaí a bhí ar an gcomhdháil idirnáisiúnta *No More Food To Waste* sa Háig, an Ísiltír an 16-19 Meitheamh 2015¹¹,
- Expo Milan, an Iodáil, 2015, lenar cuidíodh trí roinnt imeachtaí, le feacht a mhúscailt i ndáil le caillteanas bia agus le cosc ar dhramhaíl, agus
- an Rún ó Chomhthionól Comhshaoil na Náisiún Aontaithe maidir le cur amú bia a cosc, a laghdú agus a athúsáid.¹²

6. TUGANN SÍ DÁ hAIRE na Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe (SFIanna) a ghlac Comhthionól Ginearálta na Náisiún Aontaithe i Meán Fómhair 2015 mar chuid dá Chlár Oibre 2030 don Fhorbairt Inbhuanaithe, go háirithe Sprioc Forbartha Inbhuanaithe (SFI) 12.3 lena deirtear an méid seo a leanas: 'Faoi 2030, an cur amú bia domhanda per capita ar an leibhéal miondíola agus ar leibhéal na dtomhaltóirí a laghdú faoina leath agus caillteanas bia a laghdú sna slabhraí táirgthe agus soláthair, lena n-áirítear caillteanas iar-fhómhair, a laghdú' agus AITHNÍONN SÍ cineál comhtháite na SFIanna agus na hidirnáise idir na SFIanna éagsúla.
7. TUGANN SÍ DÁ hAIRE comhghuaillíocht 'Champions 12.3', a d'eascair as an gcomhdháil *No More Food To Waste* (mír 5), agus a bhfuil sé mar aidhm aici gníomhaíocht a imscaradh chun caillteanas agus cur amú bia ar an leibhéal domhanda a laghdú agus chun daoine eile a spreagadh chun SFI 12.3 a bhaint amach.¹³

¹⁰ http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/newsroom/docs/G20%20Agriculture%20Ministers%20Final%20Communique.pdf

¹¹ <http://www.nomorefoodtowaste.nl/documents/reports/2015/06/19/chair-summary-report>

¹² UNEP/EA.2/L.10 Rev 1, 27 Bealtaine 2016, Nairobi

¹³ <http://champions123.org/>

8. TUGANN SÍ DÁ hAIRE gur de réir na meastachán is déanaí ó FUSIONS, go dtáirgeann an tAontas thart ar 88 mhilliún tonna de chaillteanas agus de chur amú bia in aghaidh na bliana, a dhéanann timpeall is EUR 143 bhilliún, agus atá dírithe ar réimse an dáilte bia agus ar thaobh an tomhaltais.¹⁴ De réir an staidéar sin, tarlaíonn 70 % de chur amú bia an Aontais, mar a shainíonn FUSIONS, in earnáil an teaghlaigh, na seirbhíse bia agus na miondíola, agus tarlaíonn 30 % de in earnáil an táirgthe agus na próiseála.
9. DEARBHAÍONN SÍ go dtagann tairbhí tríthaobhacha as an laghdú ar chaillteanas bia agus ar chur amú bia. Maolaítear leis an brú ar an aeráid, ar uisce agus ar thalamh; tá tionchar dearfach eacnamaíoch aige ar fheirmeoirí, ar chuideachtaí agus ar theaghlaigh; agus ciallaíonn sé gur féidir níos mó daoine a chothú leis an mbia a tháirgtear faoi láthair.
10. TUGANN SÍ DÁ hAIRE go bhfuil an cumas ag an Aontas éifeachtúlacht acmhainní a shlabhra táirgthe bia a fheabhsú, TUGANN SÍ DÁ hAIRE gurb amhlaidh, i gcomhréir le 'hord na réiteach dramhaíola', go bhféadfadh an bithmínghlánadh a bheith mar cheann de na bealaí a bheadh tairbheach ó thaobh cúrsaí eacnamaíocha agus comhshaoil chun caillteanas agus cur amú bia a láimhseáil i gcás nach n-oireann acmhainní bia a thuilleadh do dhaoine ná d'ainmhithe, agus TUGANN SÍ DÁ hAIRE freisin gur éirigh le Ballstáit éagsúla caillteanas agus cur amú bia a laghdú ar fud na ranna uile den slabhra táirgthe bia, ós rud é go dtarlaíonn an caillteanas agus an cur amú bia sin go minic mar thoradh ar idirghníomhaíochtaí casta iontu. Is amhlaidh go mbeadh, ach ní i gcónaí go mbeadh, tionchar ag gníomhaíocht chun caillteanas agus cur amú bia a mhaolú i ranna eile ag céim réamhtheachtach nó iartheachtach. Trí dhul i mbun chur chuige an tslabhra soláthair bia i gceapadh beartais, beidh na ranna éagsúla ag idirghníomhú lena chéile agus forbrófar gníomhaíochtaí agus comhar ar fud an tslabhra bia.
11. AITHNÍONN SÍ, mar sin, na nithe seo a leanas:
- mar thoradh ar chaillteanas agus cur amú bia san Aontas, cuirtear le héifeachtúlacht acmhainní agus le hinbhuaine agus dá bhrí sin, tá sé ina chabhair chun na SFIanna a bhaint amach, go háirithe SFI 15,
 - dúshlán domhanda is ea é caillteanas agus cur amú bia a laghdú agus éilítear gníomhaíocht ar an leibhéal domhanda, réigiúnach agus áitiúil lena bhaint amach,

¹⁴ www.eu-fusions.org, 2016 'Estimates of European food waste levels'

- is tosaíochtaí reatha i mbeartas Forbartha an Aontais iad an fhorbairt inbhuanaithe, an talmhaíocht inbhuanaithe agus an tslándáil bia agus cuirtear béim shoiléir sa Chlár Oibre don Athrú ar an talmhaíocht inbhuanaithe agus an tslándáil bia mar innill fáis¹⁵, agus
- tá idirghníomhaíocht idir caillteanas agus cur amú bia agus beartais éagsúla ar leibhéal an Aontais agus na mBallstát. D'fhoilligh le saincheist leathan, is gá freagairt chomhordaithe bheartais a bhunú lena gcuirtear san áireamh beartais maidir le dramhaíl, sábháilteacht bia agus faisnéis faoi bhia, ach lena gcuirtear gnéithe den bheartas eacnamaíoch, taighde agus nuálaíochta, comhshaoil, talmhaíochta, oideachais agus sóisialta san áireamh freisin.

12. DEIMHNÍONN SÍ ós é an tAontas an t-onnmhaireoir agus an t-allmhaireoir is mó ar domhan de tháirgí bia freisin, gur cheart dó tosaíocht a thabhairt don tslándáil bia, agus don talmhaíocht atá inbhuanaithe, athléimneach, agus éifeachtúil i mbeartas forbartha an Aontais, chun go gceadófar don Aontas cur le cuspóirí i ndáil le slándáil dhomhanda bia (SFI 1 agus 2) agus le húsáid inbhuanaithe a bhaint as acmhainní nádúrtha (SFI 15); TUGANN SÍ DÁ hAIRE freisin go gcuirfear le SFI 2 le cur chun feidhme Phlean Gníomhaíochta G20 maidir le Slándáil Bia/Córais Inbhuanaithe Bia. AITHNÍONN SÍ gur d'fhoilligh slándáil an tsoláthair bia a neartú go bhféadfaí leas a bhaint amach anseo as leanúint d'éifeachtúlacht agus inbhuanaine na gcóras táirgthe bia a fheabhsú (toradh barr, táirgeadh ainmhithe, iascach agus dobharshaothrú) arb é is aidhm leo caillteanas bia sa talmhaíocht a chosc, go háirithe ar an leibhéal domhanda.
13. IS DÍOL SÁSAIMH DI, mar sin, an Teachtaireacht ón gCoimisiún Eorpach i mí na Nollag 2015 dar teideal *An Ciorcal a shlánú - Plean Gníomhaíochta an Aontais Eorpaigh don Gheilleagar Ciorclach*¹⁶, agus na gníomhaíochtaí a fógraíodh: caillteanas bia agus giniúint dramhaíola a laghdú, lena n-áirítear ardán il-gheallsealbhoirí a bhunú a bheidh dírithe ar chur amú bia a chosc; modheolaíocht choiteann an Aontais a fhorbairt chun cur amú bia a thomhas sa slabhra luacha bia ina iomláine; reachtaíocht an Aontais maidir le dramhaíl, le bia agus le beathú a shoiléiriú chun deonú bia a éascú agus chun úsáid shábháilte iar-earraí bia agus seachtháirgí i dtáirgeadh bia a éascú; agus chun féachaint faoi na roghanna a d'fhéadfadh a bheith ann chun feabhas a chur ar an tuiscint atá ag na gníomhaithe uile, lena n-áirítear tomhaltóirí, ar mharcáil dataí agus an úsáid a bhaineann siad aisti a fheabhsú.

¹⁵ https://ec.europa.eu/europeaid/policies/european-development-policy/agenda-change_en

¹⁶ 14972/15 + ADD 1

14. TUGANN SÍ DÁ hAIRE an togra reachtach ón gCoimisiún le haghaidh Treoir lena leasaítear Treoir 2008/98/CE maidir le dramhaíl, atá á phlé faoi láthair, lena bhféachtar leis an gcosc ar chur amú bia a neartú i mbeartas dramhaíola an Aontais agus lena n-iarrtar go laghdófaí giniúint dramhaíola ag gach céim den slabhra luacha bia, agus faireachán á dhéanamh ar leibhéil na dramhaíola bia agus tuarascáil á tabhairt ar an dul chun cinn a dhéanfar.
15. AONTAÍONN SÍ leis an gCoimisiún go bhfuil gá le léargas níos grinne ar scála agus ar chúiseanna na faidhbe a bhaineann le caillteanas agus le cur amú bia agus, agus gur réamhriachtanas é an méid sin a thomhais chun caillteanas agus cur amú bia a laghdú agus chun beartas a fheabhsú maidir le caillteanas agus cur amú bia agus d'fhonn SFI 12.3 a bhaint amach.
16. TUGANN SÍ DÁ hAIRE na torthaí a bhí ar thionscadal FUSIONS (Úsáid an Bhia le haghaidh Nuálaíocht Shóisialta trí Bharr Feabhais a bhaint amach sna Straitéisí Chun Cur Amú a Chosc), lenar ndearnadh iarracht Eoraip a bheadh níos éifeachtúla ó thaobh acmhainní de a bhaint amach trí chur amú bia a laghdú go suntasach sa slabhra soláthair ina iomláine, ón bpáirc go dtí an bord.¹⁷ AITHNÍONN SÍ i ndáil leis sin go bhfuil sé tábhachtach go mbeadh sainmhínithe soiléire ann ar chailliúint agus ar chur amú bia sna sruthanna éagsúla sa slabhra soláthair bia.
17. TUGANN SÍ DÁ hAIRE na conclúidí ón gComhairle an 20 Meitheamh 2016 maidir leis *an gCiorcal a shlánú - Plean Gníomhaíochta an Aontais Eorpaigh don Gheilleagar Ciorclach*.¹⁸
- 18. IARRANN SÍ AR NA BALLSTÁIT AN MÉID SEO A LEANAS A DHÉANAMH:**
- 18.1. A dtiomantas a dheimhniú maidir le SFI 12.3 a bhaint amach, mar a chomhaontaigh na gníomhaithe domhanda uile faoi chuimsiú Chlár Oibre 2030 don Fhorbairt Inbhuanaithe ag Comhthionól Ginearálta na Náisiún Aontaithe, agus cineál comhtháite na Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe á n-aithint ag an am céanna.

¹⁷ www.eu-fusions.org

¹⁸ 10518/16

- 18.2. Fáilte a chur roimh na torthaí ar thionscadal FUSIONS, e.g. prótacal faireacháin coiteann, praiticiúil AE a fhorbairt chun caillteanas bia agus laghdú dramhaíola a thomhas (mír 16), agus na modheolaíochtaí á bhforbairt ag na Ballstáit chun caillteanas agus cur amú bia a thomhas, d'fhonn an taithí sin a úsáid mar bhonn eolaíoch agus mar thús chun tabhairt faoi thuilleadh plé i ndáil le tomhas caillteanais bia agus laghdaithe dramhaíola a chomhchuíbhiú.
- 18.3. Cur go gníomhach le hardán an Aontais maidir le Caillteanas Bia agus Cur Amú Bia¹⁹, lena dtugtar le chéile na Ballstáit agus na gníomhaithe uile sa slabhra bia, lena n-áirítear eagraíochtaí neamhrialtasacha, agus a bhunófar mar chuid de phlean gníomhaíochta an Aontais chun an geilleagar ciorelach a chur chun cinn d'fhonn faireachán a dhéanamh ar an dul chun i dtreo SFI 12.3, trí chabhrú leis na bearta a shainiú a bhfuil gá leo chun cur amú bia a chosc san Aontas, trí thuarascáil a thabhairt faoin staid ar an leibhéal náisiúnta agus trí dhea-chleachtais a chomhroinnt a bheadh bunaithe ar fhianaise maidir le caillteanas bia agus cur amú bia a laghdú.
- 18.4. Tacú le cur chun feidhme ord na réiteach bainistithe dramhaíola agus ord na réiteach úsáid an bhia, trí thús áite a thabhairt do chaillteanas agus cur amú bia a chosc, d'athúsáid bia sábháilte cothaitheach atá oiriúnach le caitheamh ag an duine agus a d'fhéadfaí a chur amú ar shlí eile, d'acmhainní bia do bheathú ainmhithe a aisghabháil, más sábháilte é sin a dhéanamh, agus caillteanas agus cur amú bia nach bhféadfár a sheachaint a atreorú ó dhiúscairt go, in ord tosaíochta, hathchúrsáil agus cineálacha eile aisghabhála, lena n-áirítear é a úsáid in ábhair bhithbhunaithe, i ndíleá aeróbach agus in aisghabháil fuinnimh.
- 18.5. Tacú le hoideachas agus le feasacht a mhúscailt i measc an phobail maidir le próisis táirgthe bia a bheadh inbhuanaithe, maidir leis na hacmhainní a éilítear, le tomhaltas agus le caillteanas agus le cur amú bia.

¹⁹ http://ec.europa.eu/food/safety/food_waste/eu_actions/eu-platform/index_en.htm

- 18.6. Díriú ar chaillteanas agus cur amú bia a laghdú agus luach a bhronnadh ar acmhainní bia ó tháirgeadh príomhúil go tomhaltas, i gcomhréir le hord na réiteach bainistithe dramhaíola agus le hord na réiteach úsáid an bhia, agus leas á bhaint as na huirlisí atá ar fáil ar leibhéal an Aontais, lena n-áirítear na cinn faoin gComhbheartas Talmhaíochta, faoin mbeartas taighde agus nuálaíochta, agus an Chomhpháirtíocht Eorpach sa Nuálaíocht.
- 18.7. An tsaincheist maidir le caillteanas bia agus laghdú dramhaíola a chur ar chlár oibre na gníomhaithe éagsúla sa slabhra luacha bia, agus comhar idir-earnála a chur chun cinn le cosc a chur ar chaillteanas bia agus ar chur amú bia ón bpáirc go dtí an bord. Céim thábhachtach thosaigh chun gníomhaíocht spriocdhírith a fhorbairt is ea é sonraí níos fearr a aimsiú i ndáil le caillteanas agus cur amú bia, lena n-áirítear i ndáil leis an earnáil talmhaíochta, agus fadhbanna agus deiseanna a d'fhéadfadh a bheith ann a bhrath, ach gan ualach riaracháin breise a chur ar fheirmeoirí ag an am céanna.
- 18.8. Saincheistean a bhaineann le caillteanas agus cur amú bia a chur san áireamh i bplé agus i dtionscnaimh maidir le hamhábhair a úsáid ar bhealach níos inbhuanaithe.

19. IARRANN SÍ AR AN gCOIMISIÚN AN MÉID SEO A LEANAS A DHÉANAMH:

- 19.1. Leas a bhaint as na ceachtanna a foghlaimíodh agus na spriocanna insoláthartha ó thionscnamh FUSIONS (mír 16), agus tionscnaimh taighde eile (e.g. Clár forlíontach bia Eurostat) agus taithí modheolaíochtaí na mBallstát mar bhonn eolaíoch agus mar thúsphointe chun prótacal coiteann, praiticiúil AE a cheapadh lena sainítear cur amú bia agus an bealach leis an gcur amú bia sin a chainníochtú ag gach céim den slabhra soláthair bia ar mhaithe le dramhaíl a laghdú, mar a leagtar amach i bplean gníomhaíochta an Aontais don Gheilleagar Ciorclach, agus an Caighdeán Cuntasaíochta agus Tuairiscithe do Chaillteanas agus Cur Amú Bia (Meitheamh 2016)²⁰, agus taithí gníomhaithe a dhéanann cur amú bia a chainníochtú a chur san áireamh, chomh maith leis an ngá atá ann an t-ualach riaracháin a íoslaghdú do na Ballstáit.

²⁰ <http://flwprotocol.org/>

19.2. Na cuspóirí seo a leanas a chur san áireamh sa scrúdú a dhéanfar amach anseo ar bheartais agus ar reachtaíocht an Aontais, amhail an tseiceáil oiriúnachta ar an Dlí Ginearálta Bia faoi chuimsiú an Tionscnaimh maidir le Rialáil Níos Fearr²¹:

- comhtháthú níos fearr a dhéanamh ar chaillteanas agus ar chur amú bia a chosc ar fud an tslabhra luacha;
- luach níos mó a bhronnadh ar bhithmhais mura mbeidh an bia oiriúnach a thuilleadh lena úsáid sa slabhra bia agus beatha;
- An tionchar diúltach a bhíonn ag na beartais agus na rialacháin atá ann cheana ar chur amú agus ar chaillteanas bia a íoslaghdú, gan dochar dá n-aidhmeanna bunaidh.

19.3. Tuiscint níos comhsheasmhaí ar úsáid mharcáil dátaí, amhail dátaí ar uibheacha agus ar tháirgí eile, a chur chun cinn i measc tomhaltóirí, oibreoirí i ngnó an bhia, go háirithe monaróirí agus miondíoltóirí bia, agus údaráis rialaithe, d'fhonn caillteanas agus cur amú bia a chosc.

I gcás ina ndéanfaí moladh go n-athrófaí aon rialacha Aontais maidir le faisnéis bia le haghaidh tomhaltóirí, iarrann an Chomhairle ar an gCoimisiún an seasamh ón gComhairle a chur san áireamh gur cheart go rannchuideodh na tograí sin le cur amú bia a chosc agus nár cheart dóibh dochar a dhéanamh do shábháilteacht an bhia ná d'fhaisnéis do thomhaltóirí.

²¹ 9079/15

- 19.4. Idirphlé a chothú leis na Ballstáit ar fad atá rannpháirteach, chun féachaint ar na bealaí agus na modhanna chun an bainistiú a dhéantar ar an slabhra soláthair bia a neartú agus an comhar idir gníomhaithe a chothú chun íoslaghdú a dhéanamh ar an méid bia a bheidh fágtha gan díol ag monaróirí bia, ag miondíoltóirí agus ag lónadóirí, i gcomhar le gníomhaithe eile sa slabhra soláthair bia, lena n-áirítear bainc bhia agus eagraíochtaí carthanachta eile, mar shampla trína áirithiú go staonfaidh miondíoltóirí ó tháirgí bia nach ndíoltar a dhéanamh mí-oiriúnach lena gcaitheamh ag an duine d'aonghnó agus trí spreagadh a thabhairt chun go ndéanfar táirgí bia nach ndíolfar a dheonú do charthanais, go háirithe trí bhíthin comhaontuithe idir miondíoltóirí agus carthanais. Thairis sin, féachaint faoi thograí maidir le bacainní dlíthiúla agus praiticiúla as a n-eascaíonn caillteanas agus cur amú bia a bhaint, go háirithe chun gur fearr gur féidir bia a dheonú do bhainc bhia agus do thionscnaimh (shóisialta) eile.
- 19.5. Leas a bhaint as ardán na bpáirtithe leasmhara mar fhóram chun tuairimí a mhalartú i ndáil le faisnéis do thomhaltóirí a fhorbairt i mBallstáit d'fhonn dul i ngleic leis an dúshlán tromchúiseach chun tionchar a imirt ar iompar na dtomhaltóirí.
- 19.6. Treoirlínte a fhorbairt maidir leis an reachtaíocht atá ann faoi láthair chun reachtaíocht an Aontais maidir le cur amú, le bia agus le beathú a shoiléiriú, chun deonú bia agus úsáid iar-earraí bia agus seachtháirgí ón slabhra bia a éascú gan dochar a dhéanamh do shábháilteacht bia ná beathaithe, agus na forálacha atá sna Ballstáit faoi láthair ar léir iad a bheith éifeachtach cheana féin a chur san áireamh.
- 19.7. I bhfianaise phointe 9 de na Treoirlínte Polaitiúla don Choimisiún Eorpach ('Gníomhaí domhanda níos láidre'), caillteanas agus cur amú bia a chur san áireamh i gcláir oibre, i gclár gníomhaíochta agus i gcláir comhair maidir le slándáil bia, le cothú agus maidir le comhar forbartha, chun forbairt acmhainní agus tacaíocht theicniúil a éascú i dtíortha is lú forbartha, agus tacú go gníomhach ar an gcaoi sin le comhpháirtíochtaí a chuireann le SFIanna d'fhonn Clár Oibre 2030 a fhíorú. I bhfianaise an méid sin, comhar a thionscnamh (nó a threisiú) idir an tAontas agus eagraíochtaí idirnáisiúnta (go háirithe FAO agus UNEP) d'fhonn rannchuidiú na ngníomhaithe uile a uasmhéadú chun SFIanna a bhaint amach, faireachán comhleanúnach agus tuairisciú éifeachtach a áirithiú maidir leis an dul chun cinn, agus comhroinnt eolais agus dea-chleachtas a chur chun cinn.

20. BEARTAÍONN SÍ measúnú a dhéanamh ar an dul chun cinn a rinneadh maidir le cur chun feidhme na gconclúidí seo, go tréimhsiúil agus don chéad uair in 2018.
-